

Evaluatie Beleidsregels Nachtwinkels

December 2018

Inhoudsopgave

Evaluatie Beleidsregels Nachtwinkels	1
Inhoudsopgave	2
Inleiding	4
Conclusie	4
Beleidsregels nachtwinkels	5
Aanpak	5
Evaluatie nachtwinkels	6
Vergunningverlening en handhaving	6
Huidige ondernemer nachtwinkel Hertogstraat	6
Straatmanager Hertogstraat	7
Straatmanager Bloemerstraat	7
Vereniging voor Centrum Ondernemers	8
Bewonersplatform Binnenstad	8

Inleiding

Bij raadsbesluit van 29 juni 2015 is de Verordening Winkeltijden Nijmegen 2015 vastgesteld. In artikel 4.2 van de verordening is gesteld dat ons college, gehoord hebbende de raad, het aantal te verlenen ontheffingen voor nachtwinkels in Nijmegen nader bepaalt.

In haar brief van 24 juni 2015 heeft de raad op verzoek van het college haar wensen en bedenkingen gegeven ten aanzien van het aantal nachtwinkels. De raad heeft de wens uitgesproken het aantal ontheffingen vrij te laten, en dat ook binnen de road barriers een nachtwinkel mogelijk moet zijn. Daarnaast heeft zij bedenkingen uitgesproken over de verplichting ten aanzien van betaalmiddelen en over het feit dat nachtwinkels alleen op autobereikbare locaties moet zitten.

Nachtwinkels passen bij een grote (studenten)stad en er is belangstelling vanuit de markt, maar aan de andere kant kunnen ze ook overlast met zich meebrengen voor de omgeving. Daarom heeft het college op 7 juni 2016 besloten een maximum aantal ontheffingen voor nachtwinkels te bepalen op vier, waarvan twee binnen en twee buiten het stadscentrum. Om de overlast zoveel mogelijk te beperken heeft het college tegelijkertijd ook beleidsregels voor de nachtwinkels opgesteld. Bij het vaststellen van de beleidsregels voor Nachtwinkels is afgesproken dat na twee jaar geëvalueerd zou worden. In 2016 zijn na het collegebesluit in eerste instantie twee ontheffingen verleend voor een nachtwinkel; één in de Bloemerstraat en één in de Hertogstraat.

Conclusie

De beleidsregels bieden voldoende handvaten om de leefbaarheid te borgen indien handhaving onvoldoende werkt. Dit blijkt uit het intrekken van de ontheffing van de eerste avondwinkel in de Hertogstraat.

Beleidsregels nachtwinkels

Nachtwinkels passen bij een grote (studenten)stad en er is belangstelling vanuit de markt, maar aan de andere kant kunnen ze ook overlast met zich meebrengen voor de omgeving. De verwachting was dat met name in het stadscentrum problemen zouden ontstaan bij nachtwinkels o.a. door de verkoop van alcoholische dranken. De nachtwinkels liggen namelijk in de directe nabijheid van het uitgaansgebied. Gezien de hierboven genoemde argumenten heeft het college beleidsregels vastgesteld, waarop de aanvragen voor een ontheffing worden getoetst. In de beleidsregels is opgenomen dat:

- nachtwinkels een maximale omvang mogen hebben van 150 m² winkelvloeroppervlak;
- verkoop van alcoholische dranken na 22.00 uur niet is toegestaan. De verkoopvitruines of verkoopstellingen met alcoholische dranken dienen vanaf 22.00 uur afgesloten te zijn.
- nachtwinkels in gemengde gebieden liggen (zoals stadscentrum, wijkwinkelcentra) en waar niet uitsluitend gewoond wordt;
- voor gebieden buiten het stadscentrum geldt dat ze aan een doorgaande weg/radiaal moeten liggen;
- er voldoende parkeergelegenheid moet zijn in de nabijheid van de nachtwinkel;
- nachtwinkels goed bereikbaar moeten zijn, zowel voor consumenten als voor handhavende diensten,
- aan de ontheffing in ieder geval de nadere bepaling wordt verbonden dat ondernemers van nachtwinkels in het stadscentrum worden verplicht het convenant mee te ondertekenen, dat tussen supermarkten en politie is gesloten ten aanzien van de verkoop van alcohol tijdens evenementen. Hierin staat dat deze winkels, in verband met de veiligheid, twee uur voor, tijdens en twee uur na een evenement geen alcohol in glas mogen verkopen.

Aanpak

In eerste instantie is intern met de afdelingen die zich bezighouden met de vergunningverlening en de handhaving gesproken. Verder heeft er een gesprek plaatsgevonden met de huidige ondernemer van de nachtwinkel in de Hertogstraat. Vervolgens is in het kader van deze evaluatie gesproken met de straatmanagers van de Hertogstraat en de Bloemerstraat over de ervaringen met de nachtwinkels in de betreffende straten. Zij hebben hierover ook contact gehad met de ondernemers van deze straten. Daarnaast is het bewonersplatform Binnenstad en de Vereniging voor Binnenstad Ondernemers gevraagd naar de ervaringen met de nachtwinkels.

Evaluatie nachtwinkels

Vergunningverlening en handhaving

In de afgelopen twee jaar zijn in totaal vier ontheffingen voor een nachtwinkel in de binnenstad verleend, één ontheffing is weer ingeleverd en één ontheffing is ingetrokken. Er zijn geen ontheffingen voor buiten het stadscentrum aangevraagd. Er is diverse malen wel geïnformeerd naar de mogelijkheden voor een ontheffing. Het ging dan om een ontheffing voor het centrumgebied. Uit de gesprekken bleek dat, zodra duidelijk werd dat er na 22.00 uur geen alcohol verkocht mag worden, de belangstelling voor een ontheffing minder werd. Eén van de ondernemers heeft ook aangegeven dat 80% van de omzet bestaat uit de verkoop van alcohol en sigaretten. Alleen een kleinschalige levensmiddelen winkel zonder alcohol verkoop zou na 22.00 uur niet levensvatbaar zijn.

De ontheffing die in 2016 verleend is aan een ondernemer in de Hertogstraat is eind 2017 ingetrokken. Er waren diverse klachten van ondernemers en omwonenden inzake overlast door o.a. verkoop van alcohol na 22.00 uur 's avonds. Hier is handhavend tegen opgetreden. Na herhaalde constatering door politie en toezicht van het overtreden van de ontheffingsvoorschriften is de ontheffing voor de nachtwinkel uiteindelijk ingetrokken.

De ontheffing die in 2016 verleend is aan een ondernemer in de Bloemerstraat 80 is door de betreffende ondernemer in maart 2107 weer ingeleverd. De ondernemer van deze nachtwinkel geeft hierbij aan dat de winkel zonder alcoholverkoop niet rendabel is.

De ondernemer van de nachtwinkel in de Hertogstraat 51 heeft medio 2018 een ontheffing aangevraagd voor een tweede nachtwinkel in de Bloemerstraat 123. Vanuit de politie is hier negatief op geadviseerd. Volgens de politie is de verwachting dat een nachtwinkel op deze locatie een nadelige beïnvloeding van de openbare orde en veiligheid met zich mee zal brengen. Verder wordt de verkeersveiligheid negatief beïnvloed door het stopverbod en het tekort aan beschikbare parkeerplaatsen. De overlast zal daarmee ook een nadelige invloed hebben op het woon- en leefklimaat van de bewoners in de omgeving.

De vraag is of het toevoegen van de nachtwinkel op deze locatie de al bestaande openbare orde en overlast problematiek in deze straat verergert. Tot nu toe zijn er geen problemen geweest bij de locatie Hertogstraat en de ondernemer houdt zich ook aan de voorschriften van zijn ontheffing en de regelgeving ten aanzien van de nachtwinkel. Mochten er toch problemen ontstaan die betrekking hebben op de voorschriften van de ontheffing en de regelgeving, dan kan de ontheffing ingetrokken worden. Begin december 2018 is deze ontheffing daarom ook verleend.

Huidige ondernemer nachtwinkel Hertogstraat

De huidige ondernemer van de nachtwinkel in de Hertogstraat geeft aan dat overlast door indrinken voor het uitgaan met name gebeurt met zware alcohol en dat verkoopt hij niet en wil hij ook niet verkopen. Zijn klanten zijn vooral studenten uit de buurt en jonge stellen die na het uit eten gaan nog bier of wijn komen kopen voor thuis gebruik. Hij wil graag deze laag alcoholische dranken verkopen. Hierbij wil hij al het mogelijke doen om overlast te voorkomen en samenwerken met de toezichthouders. Het is ook in zijn belang om overlast zo veel mogelijk te beperken.

In Maastricht en Eindhoven zijn ook nachtwinkels in het centrum die niet ver van uitgaansgebieden liggen (Vrijthof en Stratumseind, zelfs met slijterij).

Hij wil graag een pleidooi houden bij de politiek om toch alcoholverkoop na 22.00 uur toe te staan. Dit is van belang voor de levensvatbaarheid van zijn winkel. Daarnaast wil hij graag op de zon- en feestdagen ook langer open. Op dit moment moet hij om 00.00 uur de winkel sluiten in verband met de regels ten aanzien van de zondagsopenstelling.

Verder zijn er snackbars in het centrum die ook licht alcoholische dranken zoals bier verkopen en die dat niet mogen. Hij heeft de gemeente hier op gewezen. Hij vraagt om tegen deze snackbars ook handhavend op te treden.

De huidige ondernemer heeft inmiddels ook een aanvraag ingediend voor een nachtwinkel in de Bloemerstraat en de ontheffing is begin december 2018 verleend.

Straatmanager Hertogstraat

Vanuit een integrale aanpak op basis van een gebiedsprofiel werkt de straatmanager met ondernemers, bewoners, vastgoedeigenaren en verschillende vertegenwoordigers van de gemeente Nijmegen aan het versterken van deze straat. Het concept van een nachtwinkel past niet in het gewenste gebiedsprofiel van de straat. Er is veel overlast ervaren bij de vorige eigenaar van de nachtwinkel. Op dit moment zijn er signalen dat ook de nieuwe eigenaar een aantal zaken doet die discutabel zijn. De nachtwinkel heeft geen contact met de ondernemers in de Hertogstraat. In het kader van de gebiedsvisie wordt het straatprofiel van de Hertogstraat aangepast en wordt een 30 km zone. Gevreesd wordt dat er meer overlast ontstaat als de Hertogstraat is versmald. Er zal dan minder parkeer gelegenheid zijn voor de klanten.

Straatmanager Bloemerstraat

In de nota 'binnenstad van de toekomst' is het gebied Bloemerstraat – Smetiusstraat bestempeld als (economisch) kwetsbaar. Die kwetsbaarheid bestaat uit een combinatie van leegstand, een relatief hoog verloop van ondernemers, ongewenste (criminele) activiteiten en overlast. Vrij recent is de overlast in de Bloemerstraat toegenomen mede door verplaatsing van drugsdealers vanuit het gebied Tweede Walstraat (waterbedeffect). Zij kiezen voor de straat vanwege de ligging en bereikbaarheid voor hun 'klanten' en de nabijheid tot het uitgaansgebied en horecabedrijven die deze doelgroep bedienen. Enkele bewoners voelen zich geïntimideerd door dit publiek. Daarbij komt de ontwikkeling van de locatie hoek Doddendaal / Plein '44 ook maar niet van de grond. Deze locatie heeft doet enorme afbreuk als entree aan het imago van de straat. Verder heeft de straat ook nog tal van andere aandachtspunten zoals het te hard rijden, verkeersshuften, verwarde personen e.d.

Vanuit een integrale aanpak op basis van een gebiedsprofiel werkt de straatmanager met ondernemers, bewoners, vastgoedeigenaren en verschillende vertegenwoordigers van de gemeente Nijmegen aan het versterken van deze straat. Ook de overlast proberen we vanuit samenwerking met deze partijen en de politie aan te pakken. Daarvoor heb ik ook een projectteam geformeerd met verschillende disciplines aan tafel. Daardoor worden ook zichtbare resultaten bereikt. Alle partijen onderkennen dat de problematiek in het gebied vraagt om een lange adem, vertrouwen en gezamenlijk optrekken.

Het blijkt dat in gebieden waar de detailhandel onder druk staat, het voor komt dat (marginale) nachtwinkels hun omzetten proberen te verhogen door illegale activiteiten te ontplooiën, zoals het verkopen van sterke drank (bron: quickscan Nachtwinkels, gemeente Utrecht).

De straatmanager in de Bloemerstraat geeft aan liever geen nachtwinkels toe te staan in deze straat. Het toevoegen van een concept als een nachtwinkel brengt gezien het voorgaande reëel risico's met zich mee. De kans is groot dat de overlast toeneemt. Het toevoegen van een dergelijk concept zet de kwetsbare situatie, de wankelende basis onder de samenwerking tussen ondernemers, bewoners, politie en gemeente naar mening van de straatmanager onnodig onder druk.

Vereniging voor Centrum Ondernemers

In de vorige winkeltijdenwet is ook ruimte gemaakt voor nachtwinkels. Ofschoon De Vereniging voor Centrum Ondernemers de tendens richting een meer 24uurs economie herkennen hebben zij ook gezien dat inpassing van een nachtwinkel in de binnenstedelijke omgeving geen eenvoudige opgave is. Het verdienmodel lijkt niet eenvoudig en er lijkt een zeker mate van overlast vast te hangen aan het fenomeen nachtwinkel. Gelet de ervaren druk op de mate van leefbaarheid in de binnenstad komt de vraag bij hen op wat de werkelijke toegevoegde waarde is geweest van deze uitbreiding van de verordening winkeltijden. Graag zien zij nader onderzoek naar de mate van wenselijkheid en eventuele nadere voorwaarden.

Bewonersplatform Binnenstad

Men ervaart er op dit moment niet heel erg veel overlast door de nachtwinkel in de Hertogstraat. Soms is er wel overlast van auto's die met draaiende motor wachten en hun radio luid aan hebben. Ook rijden scooters heen en weer en stoppen bij de nachtwinkel. Verder staan er wel eens mensen buiten te praten. Dat er weinig klandizie is heeft waarschijnlijk te maken met het gegeven dat er na 22 uur geen alcohol meer verkocht mag worden. De winkel wordt als het ware door de bewoners gedoogd, maar men is er niet erg blij mee. Er is weinig te doen in de winkel, de indruk bestaat dat er hoogstens wat tabak gekocht wordt. De meerwaarde voor de buurt wordt sowieso zeer betwijfeld aangezien er voldoende supermarkten in de buurt zijn die tot 22 uur 's avonds open zijn. Het zou de bewoners niet verbazen indien de eigenaar binnen niet al te lange tijd zou willen sluiten gezien de lage omzet (men snapt überhaupt niet waarvan wordt geleefd, van de magere marge die op tabak zit kan het niet zijn). Mocht de winkel toch gehandhaafd blijven, dan in elk geval onder de huidige vergunning. Verder is in het algemeen een tweede avondwinkel in het centrum zeker niet gewenst.